

Sare sozialetako boluntario digitalak

Sekuentzia honetan ariketa hauek proposatzen dira:

- Audioa entzun ondoren egiak eta gezurrak identifikatu.
- Erreportajea irakurrita, paragrafoei dagokien galdera aukeratu.
- Gaiari buruzko hiztegia: aurkakoak ala baliokideak diren seinalatu.
- Azken ataza: abisua idatzi foro sozialerako

Boluntario digitalak: gezurrak identifikatu

Sare sozialetan boluntario-lanak egiten dituen VOST taldeko arduradunari egindako elkarrizketa entzungo duzu. Entzun aurretik, erantzun galdera honi eta erantzuna apuntatu.

Zer lan egiten ote dute boluntario digital hauek?

- ☐ Sare sozialetan, enpresetako iruzurrak aurkitzen laguntzen dute.
- ☐ Larrialdi-egoeratan sare sozialeko informazio faltsua identifikatu eta gezurtatzen dute.
- ☐ Informatikako gaietan laguntzen dute.

Orain entzun elkarrizketa osoa eta ondoren, seinalatu beheko baieztapenak egia edo gezur diren. Ariketa egin ondoren, errebisatu entzun aurretik eman duzun erantzuna.

	EGIA	GEZURRA
VOST irabazi asmorik gabeko elkarte bat da.	☐	☐
Elkarte honetan, besteak beste, larrialdi baten aurrean sare sozialen bidez informazioa zabaltzen dute.	☐	☐
SOS Deiak eta beste larrialdi zerbitzuei informazioa nola zabaltzen erakusten diete.	☐	☐
Informazio okerraren zabaltzailea identifikatzeko STOP bulos hashtag-a erabiltzen dute.	☐	☐
Larrialdi garrantzitsu baten aurrean sare sozialen bidez aholkuak ematen dituzte.	☐	☐
Larrialdien inguruan Euskal Herrian gezur asko zabaltzen dituzte, askotan intentzio txarrarekin.	☐	☐
Egunero, SOS Deiak-ek eta Euskalmet-ek emandako informazioa ere zabaltzen dute.	☐	☐

Galdera egokiarekin osatu

Orain VOST taldeko boluntarioei buruzko xehetasun gehiago ezagutuko dituzu. Lehendabizi, irakurri arretaz erreportajea, eta ondoren, aukeratu paragrafo bakoitzerako galdera edo izenburu egokia.

SARE SOZIALETAKO ZELATARIAK

Larrialdi egoeretan, sare sozialetan zabaltzen den informazio faltsua identifikatu eta gezurtatzen du Vost Euskadi boluntario digitalen taldeak.

Mezua argia da: "Informazio bat benetakoa ote den ez badakizu, ez birtxiotu". Vost boluntario digital taldeak 2010ean sortu ziren Ameriketako Estatu Batuetan (AEB), sare sozialen gorakadarekin batera. Izan ere, larrialdi egoeren kudeaketa erabat aldatu da sare sozialen ondorioz. Herritarrengana iristeko bidea erraztu da, baina egiaztatu gabeko mezuek zabaltzeko modua ere bai.

1 2012an Valentzian egin zen kanpaina baten harira izan zen. Sare sozialetan informazio ofizial gutxi eta gezur asko zeudela ikusi zen, edozein informazio zabaltzeko aukera zegoela, egia edo gezurra zen begiratu gabe. Espainian bazegoen boluntarioen sare bat, benetako informazioa, baliagarria eta kalitatezkoa zabaltzeko lanean ari zena. Horregatik, larrialdietako eta babes zibileko kontu batzuk kudeatzen ari ginen hiru lagun elkartu ginen, hemen ere antzeko zerbait sortzeko.

2 Sare sozialak erabilita, larrialdietako kudeatzaileei (112 zentroak, segurtasuna eta babes zibila) laguntzea da, funtsean. Lau fase daude (planifikazioa, prebentzioa, esku-hartzea eta birgaitzea), eta fase horietan aritzeko bitarteko digital desberdinak erabiltzen ditugu.

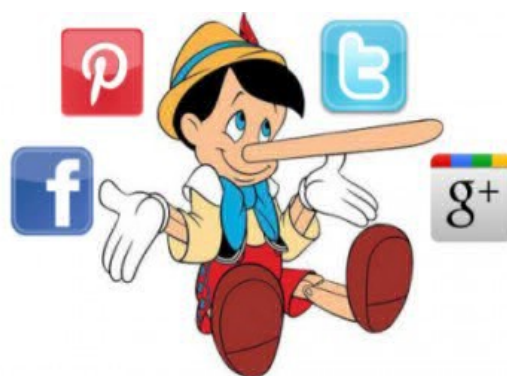
3 Eguraldiaren berri emanez ekiten diogu egunari. Epe laburrera dauden ekitaldiak aztertu, eta lana antolatzen dugu. Larrialdietako informazioa monitorizatu egiten dugu, eta, gertakariren bat baldin badago, protokoloa abiarazten dugu.

4 Arriskua eragin edo kaltea sor dezakeen informazioa bada, benetako informazioarekin erantzuten dugu. Albiste bat gezurra dela atzematen badugu, larrialdietako arduradunei ematen diegu horren berri, eta gezurra dela baieztatuz gero, sare sozialetan joan-etorri handia duen informazioa den begiratzen dugu; nondik sortu den, jarraitzaileen kopurua, zenbat bider konpartitu den, noiz sortu den kontua... Sare sozialetan indar handia hartzen ari den gezurra bada, berehala erantzuten dugu, informazioa gezurtatuta. Kontu ofizialekin harremanetan jartzen gara, eta eurekin elkarlanean aritzen gara.

5 Udar jasotzen dugun mezuek horietako bat da suteak amatatzeko boluntarioak behar direla. Herritarrei dei egiten zaie motozerrak, ura eramateko ontziak eta nekazaritzako makinak hartzeko, eta suteak amatatzen laguntzeko. Eguraldiarekin lotuta, eskolak bertan behera gelditu direla dioten mezuek ere oso ohikoak dira.

6 Horrelako egoera baten aurrean, ezinbestekoa da Eusko Jaurlaritzako Larrialdiei Aurre Egiteko eta Meteorologiako Zuzendaritzarekin koordinazioa eta kolaborazioa. Lan ildo batzuk zehaztu, eta lanak banatzen ditugu Vosteko kideen artean. Estatuko zein nazioarteko taldeak ere jakinaren gainean jartzen ditugu.

www.eitb.eus webgunetik hartua. Bertsio moldatua.

Aukerak

Oihartzun handia izan dezakeen gertakari larri baten aurrean, zer egiten duzue?

Nola sortu zen Vost Euskadi?

Zein da zuen eguneroko lana?

Zein da gehien errepikatzen den gezurra?

Zer egiten duzue gezurrezko informazio baten aurrean?

Kontatu zuen eguneroko lana zein den.

Hiztegia lantzen: aurkakoak ala baliokideak?

Orain gaiari lotutako hiztegia landuko duzu. Hauetako batzuk hurrengo ariketan ere erabilgarri egingo zaizkizu. Erreparatu azpimarratutako hitzari eta ondoan dagoenari. Seinalatu aurkakoak edo baliokideak diren. Horietako bik ez dute elkarrekin zerikusirik.

	BALIOKIDEAK	AURKAKOAK
Oraintxe <u>baieztatu</u> digute gezur hutsa dela / ezeztatu.	☐	☐
<u>Egiazko</u> informazio ezagutzeko jo ezazu SOS deiak-era/ Faltsua	☐	☐
Horrelakoetan, ezinbestekoa da informazioa ondo <u>kontrastatzea</u> / egiaztatzea.	☐	☐
Sare sozialetan gezurrak <u>aurkitzea</u> da gure lana /identifikatzea	☐	☐
Egon <u>adi</u> lagunok! Irudi horiek faltsuak dira/ Erne	☐	☐
Komunikabideetan <u>bolo-bolo</u> dabil, ekaitzarena gezur hutsa dela / denon ahotan.	☐	☐
Vost taldearen lana baliagarria da alarmismoak <u>saihesteko</u> / ebitatzeko	☐	☐

Idatzi abisua foro sozialetan

Foro sozialetan elurtearekin lotutako honako gezurra zabaldu da (ikus behean). VOST taldeko kideok abisua idaztea pentsatu duzue gezur hori atzera bota eta jendea lasaitzeko. Oharra: Ariketa egin ondoren, egin klik Eredua ikusi botoian, eta alderatu zure erantzuna adibidearekin.

ADI BILBOKO SARBIDE ETA IRTEERETAN

Azken egunotan egin duen elurragatik ikaragarritzko arazoak sortu dira Bilbo inguruko errepideetan. Kontuz ibili batez ere Bilborako sarbide eta irteeretan, egun hauetan egin duen elurragatik aireporturako sarbidea ere itsi egin behar izan dute-eta. Begiratu bestela argazkiok! Gaur goizean hainbat errepide kolapsatu dira, tartean BI-631, Bermeo eta Bilbo artean. Ondorioz, lau bat kilometroko iladak sortu dira. Beraz, kotxea hartu behar baduzue, kontuz ibili, ez da giro eta errepidean!!

Zuzenketa-orria

Boluntario digitalak: gezurak identifikatu

	EGIA	GEZURRA
VOST irabazi asmorik gabeko elkarte bat da.	✓	✗
Elkarte honetan, besteak beste, larrialdi baten aurrean sare sozialen bidez informazioa zabaltzen dute.	✓	✗
SOS Deiak eta beste larrialdi zerbitzuei informazioa nola zabaltzen erakusten diete.	✗	✓
Informazio okerraren zabaltzailea identifikatzeko STOP bulos hashtag-a erabiltzen dute.	✓	✗
Larrialdi garrantzitsu baten aurrean sare sozialen bidez aholkuak ematen dituzte.	✗	✓
Larrialdien inguruan Euskal Herrian gezur asko zabaltzen dituzte, askotan intentzio txarrarekin.	✗	✓
Egunero, SOS Deiak-ek eta Euskalmet-ek emandako informazioa ere zabaltzen dute.	✓	✗

Hiztegia lantzen: aurkakoak ala baliokideak?

	BALIOKIDEAK	AURKAKOAK
Oraintxe <u>baieztatu</u> digute gezur hutsa dela / ezeztatu.	✓	✗
<u>Egiazko</u> informazio ezagutzeko jo ezazu SOS deiak-era/ Faltsua	✗	✓
Horrelakoetan, ezinbestekoa da informazioa ondo <u>kontrastatzea</u> / egiaztatzea.	✓	✗
Sare sozialetan gezurak <u>aurkitzea</u> da gure lana /identifikatzea	✓	✗
Egon <u>adi</u> lagunok! Irudi horiek faltsuak dira/ Erne	✓	✗
Komunikabideetan <u>bolo-bolo</u> dabil, ekaitzarena gezur hutsa dela / denon ahotan.	✓	✗
Vost taldearen lana baliagarria da alarmismoak <u>saihesteko</u> / ebitatzeko	✗	✓

Galdera egokiarekin osatu

SARE SOZIALETAKO ZELATARIAK

Larrialdi egoeretan, sare sozialetan zabaltzen den informazio faltsua identifikatu eta gezurtatzen du Vost Euskadi boluntario digitalen taldeak.

Mezua argia da: "Informazio bat benetakoa ote den ez badakizu, ez birtxiotu". Vost boluntario digital taldeak 2010ean sortu ziren Ameriketako Estatu Batuetan (AEB), sare sozialen gorakadarekin batera. Izan ere, larrialdi egoeren kudeaketa erabat aldatu da sare sozialen ondorioz. Herritarrengana iristeko bidea erraztu da, baina egiaztatu gabeko mezuak zabaltzeko modua ere bai.

1 gezur asko zeudela ikusi zen, edozein informazio zabaltzeko aukera zegoela, egia edo gezurra zen begiratu gabe. Espainian bazegoen boluntarioen sare bat, benetako informazioa, baliagarria eta kalitatezkoa zabaltzeko lanetan ari zena. Horregatik, larrialdietako eta babes zibileko kontu batzuk kudeatzen ari ginen hiru lagun elkartu ginen, hemen ere antzeko zerbait sortzeko.

2 Sare sozialak erabilia, larrialdietako kudeatzaileei (112 zentroak, segurtasuna eta babes zibila) laguntzea da, funtsean. Lau fase daude (planifikazioa, prebentzioa, esku-hartzea eta birgaitzea), eta fase horietan aritzeko bitarteko digital desberdinak erabiltzen ditugu.

3 Eguraldiaren berri emanez ekiten diogu egunari. Epe laburrera dauden ekitaldiak aztertu, eta lana antolatzen dugu. Larrialdietako informazioa monitorizatu egiten dugu, eta, gertakariren bat baldin badago, protokoloa abiarazten dugu.

4 Arriskua eragin edo kaltea sor dezakeen informazioa bada, benetako informazioarekin erantzuten dugu. Albiste bat gezurra dela atzematen badugu, larrialdietako arduradunei ematen diegu horren berri, eta gezurra dela baieztatuz gero, sare sozialetan joan-etorri handia duen informazioa den begiratzen dugu; nondik sortu den, jarraitzaileen kopurua, zenbat bider konpartitu den, noiz sortu den kontua... Sare sozialetan indar handia hartzen ari den gezurra bada, berehala erantzuten dugu, informazioa gezurtatuta. Kontu ofizialekin harremanetan jartzen gara, eta eurekin elkarlanean aritzen gara.

5 Udaro jasotzen dugun mezu horietako bat da suteak amatatzeko boluntarioak behar direla. Herritarrei dei egiten zaie motozerrak, ura eramateko ontziak eta nekazaritzako makinak hartzeko, eta suteak amatatzen laguntzeko. Eguraldiarekin lotuta, eskolak bertan behera gelditu direla dioten mezuak ere oso ohikoak dira.

6 Horrelako egoera baten aurrean, ezinbestekoa da Eusko Jaurlaritzako Larrialdiei Aurre Egiteko eta Meteorologiako Zuzendaritzarekin koordinazioa eta kolaborazioa. Lan ildo batzuk zehaztu, eta lanak banatzen ditugu Vosteko kideen artean. Estatuko zein nazioarteko taldeak ere jakinaren gainean jartzen ditugu.

www.eitb.eus webgunetik hartua. Bertsio moldatua.

Aukerak

Oihartzun handia izan dezakeen gertakari larri baten aurrean, zer egiten duzue?

Nola sortu zen Vost Euskadi?

Zein da zuen eguneroko lana?

Zein da gehien errepikatzen den gezurra?

Zer egiten duzue gezurrezko informazio baten aurrean?

Kontatu zuen eguneroko lana zein den.

Transkripzioa

Boluntario digitalak: gezurrak identifikatu

ESATARIA 1. Bai, ze beste hainbat alorretan bezala, sarean ere behar dira, eta badira boluntarioak. VOST izeneko elkarteko kideetako bat da Kepa Aristi. Arratsalde on, Kepa.

KEPA ARISTI. Arratsalde on.

ESATARIA 1. Vost zer da? V-z idatzia?

KEPA ARISTI. Ba irabazi-asmori gabeko elkarte bat da. Gaude internazionala den koalizio batean sartuta, Vost taldeen koalizio batean, eta gainera, Vost Spain-en parte gara.

ESATARIA 1. Ya, baina zer egiten duzue? Larrialdietarako boluntario digitalak zarete, eta zer da zuek egiten duzuen?

KEPA ARISTI. Ba nolabait babes zibila egiten dugu sare sozialetan. Hori da nolabait gure lanaren erresumen bat edo.

ESATARIA 1. Ya, babes zibila, eta hori guk ulertzeko moduan? Zertan gauzatzen da?

KEPA ARISTI. Ba saiatzen gara informazioa zabaltzen, bai SOS Deiak-ek eta beste larrialdi-zerbitzuek zabaltzen duten informazioa egunerokoan, eta bereziki zerbait larria gertatzen den egoeretan. Adibidez, orain istripu handi bat gertatuko balitz, hasiko litzateke SOS Deiak... eta bestelako entitateak informazioa zabaltzen. Gu hori zabaltzen saiatuko ginatke, hori hasteko, eta beste alde batetik sortzen diren zurrumurru eta gezur guztiak gelditzen.

ESATARIA 1. Orduan batetik, entitate horiek zabaltzen duten informazioa gehiago zabaltzea da zuen helburua.

KEPA ARISTI. Hori da

ESATARIA 1. Horri oihartzuna ematea

KEPA ARISTI. Hori da.

ESATARIA 1. Sare sozialetan buruz ari gara beti?

KEPA ARISTI. Beti. Bai.

ESATARIA 1. Eta gero esan duzu informazio okerra identifikatu eta hori kentzen ere aritzen zaretela?

KEPA ARISTI. Hori da bai. Gehienetan STOP Bulos hastap-a erabiltzen dugu, eta hor zentralizatzen dira sortzen diren "bulo" guztiak eta gu gelditzen saiatzen garenak.

ESATARIA 1. Eta gezur asko dago?

KEPA ARISTI. Bueno, Euskadin gehiegi ez, eskerrak. Baina bestela bai, zabaltzen dira batzuk.

ESATARIA 1. Baina adibidez, zein izan liteke gezur bat, edo gezurrezko argazki bat, informazio oker bat...

KEPA ARISTI. Hori da. Adibidez, izan gendun (genuen) kasu bat azkenengo elurteak izan zirenean, agertzen zen Errusiako argazki bat, beno bideo bat ere bai, azaltzen zirenak kotxe batzuk aldapa batean behera elurretan, eta esaten zen Vitoriako leku bat zela, eta zen Errusia.

ESATARIA 1. Orduan zuek zer egiten duzue? Deigarria egiten zaizuen hori txekatu?

KEPA ARISTI. Gu momentu oro gaude monitorizatzen, sare sozialak monitorizatzen ditugu, hor sortzen diren zerak, elkarriketak eta abar, batez ere larrialdi garrantzitsu bat gertatzen denean. Hori dena zentralizatzen dugu hastap batean edo saiatzen gara behintzat, eta hortikan (hortik) aurrera sortzen diran (diren) iruzur guztiak, bulo guztiak detektatu, eta gelditu.

ESATARIA 1. Eta hori apropos egiten da?

KEPA ARISTI. Denetik dago: batzuek apropos zabaltzen dituzte gezurrak eta beste batzuek intentzio onarekin. Adibidez, larrialdi handietan izaten da odola emateko eta eskaerak, psikologoaren eskaerak izan dira, eta horietan adibidez zabaltzen du jendeak intentzio onarekin, eta askotan ez dira eskatu ere egin.

ESATARIA 1. Ze informazio gehiago ematen du VOST-ek? Aipatu dituzu odol emaileei buruzko informazioa...

KEPA ARISTI. Guk egunerokoan zabaltzen dugu SOS Deiak-ek zabaltzen dituen informazioak. Adibidez, istripuen informazioak, ere bai Euskalmet eta trafikoaren informazioak eta horrelakoak. Gero, larrialdi kasuan erreforzatzen dugu nolabait, eta saiatzen gara izaten SOS Deiak-en laguntzaile zuzeneko batzuk, ez?